

Pasningsvejledning til marsvin

Fakta om marsvin:

Alder og størrelse: Marsvin bliver omkring 4-5 år, enkelte helt op til 10 år. Et fuldvoksnet marsvin vejer omkring 900-1200 g. Enkelte racer bliver lidt større og kan veje helt op til 1600-1700 g. (f.eks. sølvagouti-hanner).

Kønsmodning: Oplysninger fra diverse bøger om hvornår marsvin bliver kønsmodne har vist sig ikke altid at passe. Det er set at hun marsvin er blevet kønsmodne blot få uger gamle, mens hanners kønsmodenhed ser ud til at afhænge mere af deres vægt, således at man må regne med at en han *kan* være kønsmoden når han vejer omkring 350 g. Selvom de bliver meget tidligt kønsmodne, betyder det ikke at marsvinehunner har godt af at blive mødre, mens de selv kun er unger. **Det er derfor vigtigt at hunner og hanner går adskilt i dyrehandlen, så man ikke risikerer at få en drægtig marsvineunge med hjem.** DMK anbefaler at man ikke sætter sine marsvinehunner i avl før de er min. 6-7 måneder og vejer ml. 800 og 1000 g., men heller ikke senere end ca. 10 måneder, da de skal have født deres første kuld inden de er 1 år gamle. Det er vigtigt at hunnen er voksen, og at hun ikke er for fed, når hun sættes til han. Fede marsvin har en øget risiko for at udvikle drægtighedssyge under drægtigheden. Ligeledes har også hanner godt af at være af en vis størrelse, da de bruger en del energi på kurtiseren, og de derfor kan blive meget ranglete hvis de er for unge når de sættes til hun.

Drægtighed: Marsvinehunner kommer i brunst hver 16.-18. dag. De går drægtige i 68-72 dage og føder kuld på gennemsnitligt 2-4 unger, som er fuldt udviklede ved fødslen (i modsætning til mange andre gnaverarter), og hurtigt er i stand til at følge med deres mor rundt.

Fravæning: Dansk Marsvineklub anbefaler at ungerne ikke tages fra deres mor, **før de er mindst 4 uger gamle og vejer mindst 300 g.**

Særlige foderbehov: Marsvin er et de få dyr, der ikke selv er i stand til at producere C-vitamin. De skal derfor have tilført 10 mg. C-vitamin (drægtige hunner 20 mg.) dagligt, for ikke at lide af mangelsygdomme. Dette gives bedst ved at fodre med C-vitaminholdigt grønt og tørfoder til marsvin beriget med C-vitamin. C-vitaminsdråber i vand må frarådes, da de hurtigt nedbrydes og det kan være svært at sikre at marsvinet indtager det.

Et eller to marsvin? Marsvin er meget sociale dyr, og har det bedst hvis de er flere sammen. Marsvin der går flere sammen er mere livlige og snakkesaglige end marsvin der går alene. To marsvin kræver ikke så forfærdelig meget mere pasning end et, og hvis det kniber med tiden til at kæle med marsvinene, så har de i det mindste hinanden, hvorimod et marsvin, der går alene, vil have brug for meget opmærksomhed fra sin ejer for at trives. Vælger man at have to marsvin, kan man enten have to hunner eller to hanner sammen. De enes som regel fint hvis man sætter to unger sammen, eller en unge og en voksen, hvorimod det kan være lidt sværere hvis man sætter to voksne sammen. Man kan naturligvis også vælge at have en han og en hun, men så kan man forvente at få unger fra dem jævnligt. Selvom marsvin kan formere sig allerede få uger gamle, bør man ikke sætte en hun i avl før hun er 6-7 måneder, men heller ikke senere end ca. 10 måneder, som nævnt ovenfor. Den sidste mulighed er at have en kastreret han og en hun til at gå sammen. Kastration fjerner muligheden for at få unger, men hanmarsvinet beholder sine instinkter og kan sagtens finde på at parre hunnen, når hun er i brunst.

Selvom marsvin er sociale dyr, må det frarådes at holde dem sammen med andre dyr, som f.eks. kaniner. De taler ikke samme sprog, spiser ikke det samme, og har ikke det samme sociale behov. Og så kan det meget let ende med alvorlige skader og sågar dødsfald for marsvinet.

Buret: Jo mere plads marsvinet har at bevæge sig på, jo bedre. Jo flere marsvin, jo større bur. I bunden lægges træspåner til at opsuge urin, og ovenpå kan man lægge en bunke hø, et træhus, en gammel urtepotteskjuler eller lignende, som marsvinet kan gemme sig i. Halm bruges normalt ikke til marsvin da det suger dårligt og ikke indeholder den samme værdifulde næring som hø. Derudover bør buret indeholde en foderskål til tørfoder og en vandflaske (eller alternativt en vandskål, som dog skal rengøres hyppigt). For at aktivere og adsprede marsvinet på en sund måde, kan man give det grene fra æble-/pæretræer, birk eller pil. **NB:** Hyld er giftigt! Grene fra stenfrugttræer frarådes desuden også.

Spånerne i buret bør skiftes 1-2 gange om ugen, alt efter hvor stort det er og hvor mange marsvin der går i det. I samme forbindelse kan man rengøre foderskålen og vandflasken. Placering af buret: Undgå træk og direkte sol. Begge er skadelige for marsvinet. Marsvin har ikke pels med underuld, som andre dyr, og tåler ikke at bo ude om vinteren. De kan klare sig i temperaturer ned til 10 grader. Om sommeren tåler de ikke de meget høje temperaturer, og man skal være opmærksom på om de får hedeslag hvis temperaturen kommer over 28 grader.

Foder: Marsvin er vegetarer og bør fodres dagligt med følgende:

- **Tørfoder:** Det bedste tørfoder man kan give sine marsvin er tørfoder i pilleform specielt lavet til marsvin, f.eks. marsvinepiller med C-vitamin. Mange færdige müsli-blandinger indeholder meget korn og andet med højt kalorieindhold, som *kan* være skadeligt for marsvinet, hvis det får for meget af det. Herudover sikrer man at marsvinet får det den har behov for, hvis foderet er i pilleform, fremfor en müsli hvor marsvinet let kan sortere det kedelige fra.

- **Grøntfoder:** Man bør give sit marsvin grønt hver dag. Der er meget at vælge imellem, men det smarteste er at give grønt, der indeholder meget C-vitamin, som er livsnødvendigt for marsvin, og som de skal have gennem kosten. Nedenfor følger nogle eksempler på det mest gængse grøntfoder.

Godt og sundt grøntfoder, med masser af C-vitamin: Peberfrugt, broccoli, hvidkål og andre kåltyper. Om sommeren kan man også høste grønt i naturen, blot man sørger for at gøre det et sted, hvor der ikke bliver luftet hunde eller kører mange biler. Græs, mælkebøtteblade og skvalderkål er nogle eksempler på foderplanter.

Mindre velegnede er: Gulerødder i meget store mængder, da de indeholder meget fosfor; frugt og tomat, pga. den syre de indeholder, og for frugtens tilfælde, pga. fructose som feder; persille og spinat pga. deres indhold af oxalsyre, som binder kalk; salat pga. det ikke indeholder meget næring. Disse bør man give i mindre mængder, f.eks. som godbidder.

Giftigt er: avocado og rå kartoffel, samt hyld.

Agurk: er meget vandholdigt, men indeholder ellers ikke megen næring. Det er en god og sund godbid, og meget velegnet til at tilføre ekstra væske på varme dage.

NB: hvis man giver foder som marsvinet ikke er vant til, bør man starte langsomt op og kun give lidt ad gangen, for at marsvinets mave kan vænne sig til det, så den ikke får diarré. Ligeledes bør man undlade at give for vådt og for koldt foder.

- **Hø:**

Marsvin har brug for at have fri adgang til hø, da det er deres basisfoder og nødvendigt for at sikre en god fordøjelse. Høet skal helst være godt spisehø. For at forhindre at høet bliver svinet til af urin, kan man anvende en høhæk.

- **Vand:** Man bør give marsvinet frisk vand dagligt.

Anden pasning: Marsvinet skal have klippet kløer ca. en gang om måneden. Hvis ikke de bliver klippet, vokser de skævt, bliver snoede og kan risikere at vokse ind i trædepuderne på poten. Pas på ikke at klippe de mørke nerver i kloen over. Er man i tvivl om hvordan kløer skal klippes, kan man nok få opdrætteren, dyrehandleren eller dyrlægen til at vise hvordan. Vi henviser desuden til DMKs særtryk "Kloklipping".

Langhårede marsvin skal have redt pelsen flere gange om ugen. Det er vigtigt at undgå at pelsen filtrer, da det gør ondt på marsvinet. Den bedste måde at undgå det på er at holde pelsen fornuftigt kortklippet og rede den jævnligt. Et langhåret marsvins pels vokser hele livet, og kræver derfor altid ekstra pleje.

Marsvin kan også vaskes efter behov. Brug varmt/lunt vand og en shampoo og balsam beregnet på dyr. Undlad at vaske hovedet. Husk at tørre marsvinet godt (f.eks. med hårtørrer) inden det sættes i bur, for at det ikke skal blive forkølet.